

Анотація на «Комплект модельних навчальних програм для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня»

Чеботарьова О.В.

Одним із провідних завдань освіти на сучасному етапі постає створення сприятливих умов для на навчання дітей з особливими освітніми потребами. Саме тому першочерговою метою постає організація та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здобувачів освіти зазначеної категорії.

Представлений **Комплект модельних навчальних програм для спеціальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня** підготовлено творчим колективом авторів Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (Чеботарьова О.В., Гладченко І.В., Блеч Г.О., Трикоз С.В., Сухіна І.В., Мякушко О.І., Бобренко І.В.) спільно з практичними працівниками КЗО «Спеціальна школа «ШАНС «ДОР» (директор Тороп К.С.) (Тороп К.С., Анохіна О. А., Дмитрієва Л. В., Ляшенко В.В., Піддубцева С. Д., Обозна Є.О., Надєєва Н.Г., Музичук А.В., Пілатова І. В., Стасюк О.В.) та опубліковано у 2022 році.

Комплект було розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (протокол № 6 від 26.05.2022), рекомендовано до впровадження в освітній процес. Програми отримали схвальні відгуки рецензентів: науковців та практичних працівників.

Ураховуючи лист державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 28 вересня 2022 року № 22.1/10-1379 та рішення експертної комісії зі спеціальної педагогіки (протокол №6 від 28 вересня 2022 року), усі Програми отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ № 899 від 12 жовтня 2022 року) для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

Даний **Комплект модельних навчальних програм** рекомендовано до використання в освітній практиці спеціальних закладів загальної середньої освіти, та може використовуватися як ресурс у закладах загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання по всій Україні.

Ознайомитися та завантажити зазначені програми можна на сайті МОН України <https://mon.gov.ua> та в електронній бібліотеці НАПН України <https://lib.iitta.gov.ua>

Представлений Комплект складається з наступних програм:

1. Модельна навчальна програма «Формування елементарних математичних уявлень» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732295>

2. Модельна навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732296>

3. Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732305>

4. Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732303>

5. Модельна навчальна програма «Розвиток художньо-естетичних навичок» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732301>

6. Модельна навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732298>

7. Модельна навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із

порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня.

<https://lib.iitta.gov.ua/732299>

8. Модельна навчальна програма «Я досліджую світ» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня.

<https://lib.iitta.gov.ua/732300>

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Психосоціальний розвиток» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня. <https://lib.iitta.gov.ua/732304>

У Комплекті представлено програмне забезпечення навчання дітей з інтелектуальними порушеннями, розроблене з урахуванням Концепції НУШ, основних досягнень спеціальної педагогіки і психології, наукових напрацювань у сфері зарубіжного та вітчизняного досвіду навчання дітей з важкими порушеннями інтелектуального розвитку, основних напрямів соціалізації та соціально-трудової адаптації учнів означеної категорії.

Авторами вперше в Україні представлено програмне забезпечення освіти дітей з важкими інтелектуальними порушеннями, що забезпечується на основі реалізації корекційно-адаптаційних технологій навчання, реалізації алгоритму розроблення індивідуального освітнього маршруту, індивідуальної програми розвитку, організаційно-педагогічного забезпечення корекційно-розвивального освітнього середовища.

Представлений Комплект програм спрямований на розвиток у дітей мовлення, ігрової, предметно-практичної, самообслуговуючої діяльності, особистісного, емоційно-ціннісного, сенсорного, статевого виховання, соціально-побутової адаптації, формування здоров'язберезувальних навичок, математичних та природничих уявлень та ін. В основу авторських розробок покладено сучасне розуміння особливостей розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями, формування у них ціннісних позицій, поглядів, переконань, мотивів, опанування способів діяльності, вироблення адекватної моделі соціальної поведінки, що забезпечується насамперед у процесі спеціального навчання та психолого-педагогічного супроводу (І. Бех, В. Бондар, А. Висоцька,

І. Дмитрієва, В. Засенко, В. Кобильченко, Г. Мерсіянова, С. Миронова, В. Синьов, М. Супрун, Л. Прохоренко, І. Татьянчикова, О. Хохліна та ін.), сучасних положень теорії і практики навчання дітей з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку (Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С. Трикоз, К. Тороп, О. Чеботарьова та ін.).

Розроблений Комплект модельних навчальних програм для навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку сприятиме розвитку психолого-педагогічної компетентності фахівців спеціальних та інклюзивних закладів загальної середньої освіти, де навчаються та отримують психолого-педагогічну підтримку та допомогу діти з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступеня.

Усі програми, представлені у Комплекті, пройшли апробацію в спеціальних закладах загальної середньої освіти міст Києва, Одеси, Харкова, Дніпра, Білої Церкви, Борислава та ін.

Комплект адресовано педагогам, психологам закладів загальної середньої освіти, науковцям, працівникам соціальної служби, викладачам та студентам вищих навчальних закладів; батькам дітей з особливими освітніми потребами, всім зацікавленим проблемами сучасної спеціальної педагогіки та психології.

Отже, даний Комплект модельних навчальних програм для спеціальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку помірною та важкою ступеня є вагомим внеском в теорію та практику спеціальної педагогіки і психології та сприятиме підвищенню якості навчання та психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.